

UIT DE SCHRIFT

Hooren is meer en eer dan zien.

En hunne oogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden. Lucas 24:16.

Als een moeder voor haar kinderen een groot geschenk heeft, en de dag, om 't aan te bieden is gekomen, en zij verhindert de kinderen, het geschenk te zien en in ontvangst te nemen, terwijl ze toch al maar door erover spreekt, en nog eens spreekt, — wat zegt ge van zoo'n moeder? Vooral, wanneer ge zelf een kind zijt, en geen pose van paedagoge aanneemt?

Misschien durft ge niet antwoorden, omdat ge voelt, waar de vraag heen wil. Ge overlegt bij u zelf, dat Christus, die oogen der „Emmausgangers“ „houdt“, dat ze Hem, het groote Paaschgeschenk, niet zien, terwijl Hij toch maar al door over dat Paaschgeschenk spreekt, op die moeder erg veel lijkt. En omdat ge van Hem geen kwaad wilt spreken, daarom laat ge de strikvraag over die vreemde moeder maar liefst onbeantwoord. Maar in uw hart.....

't Is goed, dat ge uw kritiek inhoudt.

Maar ge moet nog één stap verder. Ge moet onder Zijn kritiek door. Ge moet ervan uitgaan, dat Hij gelijk heeft, dat Hij liefheeft, dat Hij het groote Paaschgeschenk niet weerhoudt, maar het met volle hand aan komt dragen, en dit met haast.

Want het groote Paaschgeschenk is niet de geziene Jezus, doch de gehoorde Jezus Christus.

Als de geziene Jezus het eigenlijke Paaschgeschenk was, wel, wat waren wij, de achtergeblevenen van 1946, dan arm. Dan hadden wij nog nimmer Paschen gevierd; niemand onzer zag Hem ooit met deze onze oogen.

Maar nu de uit het Woord gehoorde boodschap van Jezus als den Christus het eigenlijke Paaschgeschenk is, wel, nu blijkt ons, dat Jezus Christus zich hâast, om aan de verlegen kinderen het groote Paaschgeschenk te kunnen toebedeelen.

Hij houdt de oogen van de reizigers naar Emmaus vast. Dat ze den vertrouwden Jezus-van-vroeger niet voortijdig, en niet doelloos zien. Want het is nu de dag van HOOREN. Alle kinderen van Gods kerk zullen voortaan hebben te HOOREN. Te hooren naar het WOORD. En, opdat de een onder die kerkkinderen den ander niet zou vóór-komen, dáárom sluit de hoogste Profeet en Leeraar bij deze kinderen van Emmaus de lichamelijke oogen toe, net zoo lang, totdat het HOOREN naar het WOORD vol-eind is naar de eischen van dit kerkbouwende oogenblik. Had Hij zich aan hen vertoond als de Jezus-van-certijds, vóórdat het WOORD was aangehoord in hun discursieve denken en overdenken naar de analogie des geloofs, d.i. naar de analogie van den eenen geloofsinhoud met den anderen, van de ééne profetie met de andere, dan zou het zaad des Woords verstikt zijn in de doornen, d.w.z. in de verleiding van den rijkdom van beneden, den rijkdom van een weiden-van-de-oogen-van-het-vleesch-aan-eenen-schoonen-lifelijken-Jezus. Maar zalig zijn heden immers al degenen, en alleen degenen, die niet zullen gezien, en nochtans zullen geloofd hebben? Dies maakt Hij zijn reisgenooten aanstonds zalig; hij laat hen gelooven, wat de Schriften schreven, en eerst als dat hooren, oftewel gelooven, zijn voltooiing vond, eerst dan laat hij hen éven zien; héél even maar. Want dat zien is nu geen lust open in zichzelf meer, doch een last, d.i. een opdracht. Het is alleen maar documentatie, als Hij laat zien. Het is het leveren van een bewijs ten overvloede, opdat zij, als oogen van de kerk, ons zouden betuigen, dat Jezus waarlijk is de Christus, dat Hij echt dood geweest is, en nu leeft.

Wie naar de film gaat „zien“ om het zien, die wil geen preek-vooraf; die wil visueel genieten. Komt er een moraal-impressie na het verglijden van de laatste beelden, hij neemt ze op den koop toe; — als hij capabel er voor is. En doet dit naar zijn believen.

Maar wie gesommeerd wordt een documentatie-film te komen zien, die moet eerst de boodschap „hooren“, die moet goed weten, waar het over gaat en moet het van tevoren weten. En daarna móet hij ten overvloede zien. Dat is dan geen zwelgen in een visueel genot, maar arbeiden van den bewijzen-incasseerenden geest: bewijzen, die de tevoren aangehoorde boodschap verifiëren als waarachtig.

Het beeld, dat wij gebruiken, was den Emmausgangers vreemd. Maar de zaak, die wij onder dit beeld willen plaatsen voor de aandacht, die zâak

was hun niet vreemd. Ze hebben het HOOREN geleerd, en het ZIEN verdragen; — en wie ook aan zoo'n vreemde moeder zich stooten mocht, aan onzen Paaschpaedagoog zal ik me niet meer stooten in der eeuwigheid. Ik, als ik Hem HOOR.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

EDIK UIT DEN HONIGPOT.

Toen indertijd de befaamde „synode“ haar bekende beschuldigende formuleerde tegen ondergeteekende, was daarvan de korte inhoud, dat ik me schuldig maakte aan de in het avondmaalsformulier genoemde zonde van: *secte en mouterij* in kerken begeeren aante richte n. Ik antwoordde daarop, dat ik dit kwaad altijd verfoeid had. Maar al namen de heeren daarna nog eenige reserve in acht ten aanzien van het werkwoord „begeeren“, niettemin hield men aan zijn bewering vast.

Dat leek wel aardig: over het hart — zoo heette het — werd niet geoordeeld. Er kleefde toen nog een druppeltje honig aan het edikvat.

Wij zijn nu ruim twee jaar verder. Het edikvat is officieel vervangen door den honigpot. Vrede, vrede, samenspreking is alles wat de klok slaat. Ten minste officieel. Men heeft zelfs ter synode een opwekking doen uitgaan, om voorloopig in woord en daad alles te vermijden wat zou kunnen prikkelen; zelfs is een voorgenomen scherpe publicatie voorloopig ingehouden. Hoe veel evenwel dit op tafel zetten van den honigpot waard is, werd reeds hier en daar uit recente feiten gesignaleerd.

Het „moolste“ uit deze rubriek echter vond ik dezer dagen in een gedrukt stukje, waarin de honigpot toch maar den puursten edik blijkt te bevatten. Dacht u, dat ondergeteekende niet begéerde secten en mouterij aan te richten? Kom, kom. De voorbereiding van de scheuring was reeds meer dantien jaar lang gaande!

U vraagt, wie dit gezegd heeft? Officieel weet ik het niet. Het zou mij echter niet verwonderen, indien of dr J. H. Bavinck, of één der hier na te noemen heeren zich aan deze schandelijke lasterspraak had bezondigd. Wij vinden de uitspraak in een vlugschrift getiteld „Evangelië en Wereld“. Het is een aanbeveling van het werk der stichting „Horizon“, die in nauw contact staat met het Verbond van Evangelisatiecommissies in de dusgenante Gereformeerde Kerken. Van deze stichting gaat het blad „Horizon“ uit, dat evangelisatieën wil en waarvoor in het onderhavige vlugschrift medewerking gevraagd wordt. In het vlugschrift komen als prominente figuren uit dezen kring naar voren de heeren dr G. Brillenburg Wurth, dr J. H. Bavinck, dr J. L. Koole, ds W. A. Wiersinga, ds Rignalda, dr Kunst, dr Kruijswijk, de heer Ad. Kuiper, ds F. E. Hoekstra, ds S. J. Popma, ds de Vries (Tilburg), dr G. C. Berkouwer, ds L. Zielhuis, ds Harder, dr A. M. Donner, ds K. J. Kraan, mr A. Bouman, dr Hutter, dr J. Booy, dr J. F. Koksma, ir. H. van Riessen, dr H. N. Ridderbos, dr F. W. Groenheide.

Deze allen staan dus geschaard om den honigpot, die daar in eens een stroom van edik uit laat gulpen. Ze vormen samen een zgn. Werkgemeenschap. Het is leuk, te lezen, hoe zij zich aandient. Ze is, schrik niet, een uiting, ja, een „onderdeel“ van „het nieuwe levensgevoel“, waarmee, naar het heet, de Gereformeerde kerken — u weet, dat zijn de uitbannende kerken — reageren op de na-oorlogse situatie. In drie bladzijden lezen we vijfmaal over dat „nieuwe levensgevoel“. Het gaat dus nogal dynamisch toe. Een bepaald „levensgevoel“ baant zich een weg. En op dit „nieuwe levensgevoel“ deed en doet men nu een „beroep“. Humanisten zouden zulk zeggen niet verbeteren. Het woord „honig“ is duidelijk te lezen op het etiket. Maar het is andere honig, dan die van de apostelen en profeten. De schrijver verzekert a.b., dat een opwakend „a postolisch bewustzijn“ zijn „oorzaak“(!) vindt in een soms heel duidelijk uitgesproken afkeer van de theologische debatten, die in de laatste jaren ons kerkelijk denken beheerschten. Wel ja, men zou haast gelooven, dat de personen van den genoemden kring stuk voor stuk afkeerig waren gebleven van de binding(!) aan bepaalde theologische leerformules, een stok, waarmee ze trouwe knechten des Heeren uit de kerk sloegen. Wij weten echter beter. Maar nu nam de barometer een anderen stand. Bovendien „apostolisch bewustzijn“ immers vindt zijn verklaring — zoo zeggen ze zelf óók — in „de pendelbeweging“, die zich gedurig in elke wisseling van belangstelling openbaart. „Zelfs professoren in de theologie“, zoo lezen wij, „zeggen“, (alsof ze in geen jaren gebonden hadden en uitgeworpen hadden), „dat ze beu zijn

van het geredetwist, dat onder ons gaande was, en dat de kleine oorlog“ (inderdaad het was érg „klein“) „van kerk tegen kerk nu eindelijk eens plaats maken moet voor den grooten strijd van de Kerk tegen het Ongeloof“. Wel ja, let op de kleine „k“ van „kerk“, zoolang zij twist, sleutelmacht gebruikt, Banvonnissen uitreikt, en de groote „K“ van „Kerk“, zoodra ze het „Ongeloof“ te lijf wil gaan. Hoe vlug zich de Reuzen van den Ban kunnen metamorfoscieren tot ze als lilliputters worden. En hoe het ongeloof, welks kranten zij gevuld hebben met de gruwelverhalen van hun banbliksems, lachen zal om deze degradatie van „de kerk“ (met de kleine „k“) in naam van „de Kerk“ (met de groote „K“). Alsof het een eere-diploma geldt, wordt ons voorts verzekerd: „wij kennen dan ook vooraanstaande predikanten, die geen woord meer over de oude kwestie wenschen te hooren“. De heeren schijnen dus niet meer den Heere te danken voor het in Zijn Naam verrichte werk van bediening der sleutelmacht tegen kandidaten, predikanten, professoren, ouderlingen en wat dies meer zij. Wiesch ook Pilatus niet zijn handen in onschuld? Dit fraaie stuk eindigt dan met de vraag: „indien u bij de strijdende kerk van Christus behoort, waarom zoudt u afzijdig blijven?“ Een vraag, die wij op onze beurt stellen aan die professoren en dominees van daarnet, die beu zijn van hun eigen op de spits drijven van theologische formuleetjes, tot een aantal van x². Als zóó de herders voorgaan, aan welke verdringscomplexen gaan dan de schapen laboreeren?

Maar ten slotte is het ons om dat zgn. „nieuwe levensgevoel“ niet te doen. Wij leggen den vinger bij de venijnige insinuatie, dat de voorbereiding van de scheuring reeds meer dantien jaar lang gaande was. Natuurlijk denken de heeren daarbij niet aan zich zelf. Blijkbaar hebben zij ons op het oog.

En nu gaapt in eens de afgrond. Wij zijn eigenlijk blij, dat de leuterpraatjes uit de kringetjes, die al jaren lang onbegrijpbare „berichten“ over ons verspreiden, nu eindelijk een enfant terrible wonden, dat naïef genoeg was om zijn quasi-filosofum over het „nieuwe levensgevoel“ af te wisselen met het zwart op wit zetten van dit kransgeruchtje no 1. Blij zijn we hierom, omdat nu iedereen smaken en proeven kan, uit welken hoek de wind de laatste jaren woei, en onder welken ziekelijken gezichts-hoek heel de rijstebrijberg van kwaadsprekende synodale rapporten is opgebouwd.

Wij, die het weten kunnen, verklaren hier rustig, dat Hij, die de harten kent, weet, hoe slecht deze in den grond der zaak-gemeene bewering is. Wij hebben ons in de laatste „meer dan tien jaren“ er niet toe laten verleiden, onze bezwaren te smoren tegen verkeerde praktijken en onjuiste theorieën, ook al kwamen zij uit den kring van de Vrije Universiteit. En wij weten veel te goed, hoe fragiel de noodwoninkjes waren, die men van deze zijde gebouwd heeft, hetzij op den Areopagus, hetzij op het Forum Apologeticum. Wij hebben er geen spijt van, dat wij openlijk gezegd hebben, dat de erfenis van Kuiper naast goede ook kwade ingrediënten bevatte en weten maar al te goed, dat de goede bij onze medestanders veiliger waren, dan bij deze lieden van het „moderne levensgevoel“, och arme. Wij weten ook bijzonder goed, dat ze ons dadelijk weer zouden trachten impotent te maken, als wij, zonder dat zij zich bekeerden van hun meer dan droeve wandaden, met hen weer in zee gingen.

Maar ons eenvoudige volk mag uit dit ééne edikzinnetje nu eens zien, hoe men ginds ons zag: wij raakten aan de hooghheid van sommige heeren, en die hebben toen in hun door de kerk hun gegeven qualiteit van kerkelijke prae-adviseurs gezegd tot de kerk: verklaar gij nu, dat deze menschen raken aan de heilichheid van de kerk.

Of wij nu kwaad zijn? Geraakt? Och neen. Het is TE zot. Wij hebben slechts onze menschen willen doen zien, dat honderd Reformatie-artikelen niet zóó scherp zijn als dit ééne zinnetje, waarin zich, gansch naïef, de clubgeest van een heden met den honigpot en morgen met het edikvat opereerende „upper-ten“ bloot geeft. Schilder begeerde maar tien jaar lang te scheuren. En toch maar aan het avondmaal? Foel, foel! Laat deze kwaadsprekers varen. De aap der bitterheid kwam uit den mouw der zoetigheid-bereders, en edik uit het honigvat.

Kijk niet naar dezen „Horizon“: hij is droevig-rood.

K. S.

URETERP

Wij meldten reeds van nieuwe vrijmakingen na de jongste revisie-weigerende synode. Thans bereikt ons het bericht, dat in Ureterp de kerkeraad (met ds Meedendorp) zich heeft vrijgemaakt. Slechts een minderheid in den kerkeraad scheidde zich daarna af, daarin gevolgd door een klein gedeelte van de gemeente. Ds Meedendorp was één van de predikanten in Friesland, die bezwaar hebben ingebracht tegen de bekende synodale besluiten. Wij verblijden ons over deze daad van gehoorzaamheid. 15 April '46.

K.S.

NIEUWE DER SYN

Naar om de kerkers sloten zich besluiten meerderheid.

Ook te lichtingsve van Murm stoots gave Onder hen meester he geleid. He Libbenga.

Ook te vrijmaking vrijgemaak echter kan seeren. Ad tuinweg 6.

Eveneens soortgelijke

REACTIE VAN RE

Te Lutte daar is th woord doo-lijk ongeve

MEN W

Volgens derbos:

„Immers dat zij tucht m

Tot zoov

Het is g we hebben mee n te houden der kerkve

Wie met die blijft dit hebben gedaan, de

AVONDE

De Secti Groothand- tigen zoe- aangekoch- gekomen e lande worc

Hierdoor noodtoesta- weer in de bereiden, a H. Avondr

De Kerk leverancier verklaring- sluitend ge

De thans om de Ker viering te

Tot zoov geboden w

DE ACT

Het zal dat de Act die na de gever J. B- boek is ke elk opzichte te ontvang

Het was moest het sies is ter beslaat he

Wij vert een exemp- mijnend vo- die in het weet door hiermede w schande, w hebben bed- dus niet al ook alle a- aan te sch

Als deze komen, zal eerste gev Moge de E haar omri